

Projekat izgradnje 15 malih hidroelektrana na rijeci Neretvici, općina Konjic, zaustavljen je najmanje za još godinu dana. Evropska banka za obnovu i razvoj, koja je potencijalni finansijer ovog projekta Elektroprivrede BiH, namjerava od marta početi sa vršenjem dodatnih analiza kako bi bio utvrđen tačan ekološki i socijalni efekt gradnje ovih hidroelektrana.

Ova banka trenutno angažuje nezavisnu konsultantsku kuću koja će u narednih godinu dana obaviti dodatna potrebna istraživanja i sačiniti analizu svih ekoloških i socioloških negativnih posljedica, a u cilju donošenja vlastite odluke o eventualnom kreditiranju projekta.

Osnovni cilj ovog istraživanja jeste da se ponovo kritički sagleda postojeća projektna dokumentacija za izradu 15 malih HE na Neretvici. Dodatna istraživanja biće posebno usmjerena na postojeću projektnu dokumentaciju iz domena procjene ekoloških uticaja koji su najzastupljeniji u ovakvim projektima.

Ekološka dozvola koja je za sistem od 15 mHE na Neretvici ishodovana još 2011. g. od strane nadležnih ministarstava, očito nije zadovoljila čelnike banke. Stoga će se obaviti detaljnija izrada studija uticaja na biljni i životinjski svijet. Indikativno je da se za ovaj projekat, koji je glatko dobio ekološku dozvolu od domaćih institucija, trebaju provesti dodatna detaljna istraživanja posebno u oblasti ekoloških uticaja. I ovaj, kao i razni drugi slučajevi pokazuju koliki je postojeći jaz u ekološkim kriterijima koji se primjenjuju od strane evropskih institucija i domaćih institucija koje izdaju ekološke dozvole. Ovaj jaz još je i veći kada uzmemo u obzir da ni Evropska banka nije najsajjniji primjer međunarodne ustanove koja strogo poštiva evropske ekološke standarde na projektima koje kreditira, pogotovo u zemljama koje su van EU.

Iz prethodnog teksta vidljivo je da se ovakvi projekti i ekološke dozvole ne kreiraju prema kriterijima i direktivama EU, te da nije dovoljno imati usvojene „evropske“ zakone na papiru, već ih je potrebno i odgovorno provoditi.

Ovakvi slučajevi zorno pokazuju da se isti uglavnom ne provode adekvatno. Ukoliko se ovaj trend nastavi sredstva evropskih banaka teško će se plasirati u projekte domaćih energetske kapaciteta, makar oni bili pod plaštom „obnovljivih“ izvora energije. Naprotiv, ukoliko se nastavi sa planiranjem energetske projekata koji „maksimiziraju“ efekt proizvodnje na račun zaštite okoline i lokalnog stanovništva, investitori će se sve više okretati kineskim bankama koje ne daju puno pažnje ekološkim aspektima gradnje. A ta vrsta kreditiranja, umjesto ekoloških standarda, donosi sa sobom sasvim druge poslovne standarde. Tačnije rečeno, kineske banke uslovljavaju kreditiranje isključivo angažmanom kineskih firmi i primjenom kineske tehnologije i opreme, tako da domaća privreda sa

ovakvim investicijama ne dobija ništa, čak naprotiv. Kada se obračunaju eksterni troškovi negativnih posljedica po okolinu, a koji obično nisu uopće uračunati u investicioni projekat, stvarni ili ukupni troškovi tog projekta mnogo su veći. Međutim, to dalje već nije stvar investitora nego, nažalost, lokalnog afektiranog stanovništva kojem se fakturišu sve pomenute eksternalije u vidu negativnih posljedica.

izvor: zeleni-neretva.com